

שיחת השבוע

יש חדש

יום הולדת הרש"ב

ביום שלישי, כ' במרחשוון, יחול יום הולדתו (בשנת תרכ"א) של הרבי הרש"ב (רבי שלום-דובער) מליובאוויטש, נשיאה החמישי של חסידות חב"ד ומייסד ישיבת תומכי תמימים. רבים יבואו ביום הזה לתפילות וללימוד בישיבות תומכי תמימים, להתחבר מחדש להוויית הישיבה.

תפילין למען ידידיה

משפחתו וידידיו של ידידיה פוגל ע"ה, שנהרג באסון מירון בל"ג בעומר, יזמנים השבוע מבצע של הנחות תפילין לעילוי נשמתו, לרגל יום הולדתו שחל ביום שישי זה, ט"ז במרחשוון. ידידיה עסק רבות בחייו בזיכוי הרבים ובהנחת תפילין. הציבור מוזמן לעורר את המכרים והידידים לקיים את המצווה ולשתף בתמונה.

דבר בעתו' תשפ"ב

הופיע הלוח המונומנטלי דבר בעתו של הרב מרדכי גנוט לשנת התשפ"ב. לוחות זמני היום לערי תבל, לוחות שיעורי תורה, סדר היום - הלכות ומנהגים, דברי הימים ומאורעות היסטוריים ועוד. 1888 עמודים. להשיג בחנויות ספרי קודש.

זמני השבוע

יחולים	ת"א	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק	בניית השבת
5:19	5:41	5:29	5:41	5:47	5:47	5:19
6:36	6:38	6:37	6:38	6:45	6:45	6:36

ערכת התוכן של חב"ד

מינוי עד הבית
073-3943399
chabad4u.org.il
או חפשו בנג'ל 'מחזיק נשמה'

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שלוחות

ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

דואר: chabad@chabad.org.il

אתר: www.chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

האבא שלימד אותנו לתת

את מורשת החסד אנו יונקים מהיהודי הראשון, אברהם אבינו. דמותו מקרינה אמונה לווהטת בקב"ה ונדיבות לב בלתי-מוגבלת

מורשת החסד. הדמיית 'אוהל אברהם' בחגיגות החומש בכפר חב"ד

תפיסת החסד והצדקה היא חלק בלתי-נפרד מההוויה של העם היהודי. במרוצת הדורות התפתחו בעם ישראל מפעלי עזרה וחסד מופלאים. הערבות ההדדית של היהודים הייתה ידועה היטב גם לגויים, והם ניצלו אותה לא אחת כדי למלא את קופותיהם. הישרדותו של עם ישראל, על אף הרדיפות והצרות שספג, נזקפת במידה רבה לאותה נאמנות הדדית ולמפעלי החסד שתמכו בחלשים ולא הניחו להם להתמוטט.

זו גם המשמעות הטמונה במילה 'צדקה'. איננו אומרים 'חסד', 'טובה', 'רחמנות' - אלא 'צדקה', מלשון צדק. כאשר אדם נותן צדקה אין הוא עושה 'טובה'. הוא נוהג כאדם ישר והגון, שמעביר את הפיקדונות המופקדים בידו ליעדם. הוא יודע שהכסף ניתן לו כדי שיעשה בו מצוות ומעשים טובים. זה הצדק, זה מה שהוא נדרש לעשות.

הצדקה היא גם הכלי שעלינו זוכים ליותר ברכה והצלחה. כשהיהודי מוכיח במעשיו שהוא נוהג בכסף שניתן לו ב'צדק' ומעביר אותו ליעדיו האמיתיים, הקב"ה נותן לו עוד ועוד מידו המלאה, הפתוחה, הקדושה והרחבה.

ליותר על החומרנות

לצדקה גם חשיבות גדולה להתמודדות עם תאוות הממון ורדיפת המתותרות, הגואה בימינו. מצווה זו מחנכת את האדם ליותר על האנוכיות ועל טיפוח החומרנות, ולהעדיף את הערכים הרוחניים של עזרה לזולת וסיוע למפעלים ציבוריים חשובים.

אין גם דבר המשמח את הנפש כמו ההרגשה, שבכספנו נעשים מעשים טובים: ילדים לומדים תורה; באה הקלה לסבלם של חולים; מוארות עיניה של משפחה במצוקה. הצדקה גם מקרבת את הגאולה ועל כן היא חיונית במיוחד בימים האלה, כשכולנו משוועים לישועה ולגאולה השלמה.

ספק אם יש מדינה בעולם שיש בה מערך אדיר כזה של מפעלי עזרה וחסד על בסיס התנדבות. בתי תמחוי ומרכזים לחלוקת מצרכי מזון; גמ"חים (קרנות גמילות חסדים) שמעניקים הלוואות בלי ריבית; ארגוני 'שפחה ופועה' המסייעים ליולדות אחרי הלידה; ארגונים להשאלת ציוד רפואי; מפעלי 'הכנסת כלה', ועוד ועוד.

הכסף כפיקדון

את מורשת החסד אנו יונקים מהיהודי הראשון, אברהם אבינו. דמותו נקשרת בתודעתנו עם שתי תכונות בולטות, הקשורות זו בזו: אמונה לווהטת בקב"ה, ונדיבות לב בלתי-מוגבלת שהביאה אותו לגמול חסד, להכניס אורחים, לעזור לזולת.

ואכן, הנטייה הטבעית של יהודים להירתם לעזרה ולפתוח את היד למתן צדקה - היא מסימני האופי של האומה. חז"ל אומרים שגמילות חסדים היא אחד משלושת הסימנים שמאפיינים את בני העם היהודי. תכונה זו של צדקה ועשיית חסד באה לידי ביטוי גם אצל מי שלא התחנכו על ברכי התורה והמסורת (אם כי החינוך גורם לה להיות מוגברת וחזקה יותר).

תפיסת הצדקה ביהדות גורסת שכספו של אדם אינו שלו, אלא הוא בבחינת פיקדון שהקב"ה הפקיד בידו. יש מי שמקבלים את פרנסתם מידו של הבורא בדרך ישירה, ויש מי שנגזר עליהם להתקיים בזכות הכסף שהבורא נותן לבני-אדם אחרים, כדי שהללו ייתנו צדקה ויסייעו לנזקקים.

סדום – הכתובת המרכזית

מוקד השפעה

ומדוע המלאכים הלכו לסדום דווקא? התשובה טמונה בפירוש רש"י על תשובת הקב"ה ל אברהם אבינו, בנסותו להציל את הערים – "אם אֶמְצָא בְּסֹדֹם חֲמִישִׁים צְדִיקִים... וְנִשְׁאַתִּי לְכָל הַמָּקוֹם בְּעֵבוֹרָם" (בראשית יח, כו). גם פה מוזכרת סדום בלבד ולא שאר הערים. רש"י מפרש: "לכל הכרכים. לפי שסדום הייתה מטרופולין וחשובה מכולם, תלה בה הכתוב". סדום הייתה עיר מרכזית וחשובה, ולכן תשומת הלב התמקדה בה.

נוסף על כך, מלך סדום היה היחיד שניצל ממלחמת המלכים, והסיבה להצלתו, לפי רש"י, מעידה על מעמדו החשוב: "וכיוון שיצא זה מן החמר האמינו באברהם למפרע". לכן המלאכים, שביקשו להשפיע על כל תושבי האזור, פנו לסדום, העיר החשובה והמרכזית, שבה היה המלך היחיד רב ההשפעה. ואולם כל המאמצים כשלו, והערים נהפכו.

(תורת מנחם תשמ"ג, כרך א, עמ' 475; 516)

אמרת השבוע

הדלת אינה מסתירה

פעם אחת הלך הרבי הרש"ב (רבי שלום דובער) מליובאוויטש לאוהלי הקודש, שבהם טמונים אביו המהר"ש וסבו ה'צמח צדק'. בבואו לשם גילה כי דלת המבנה נעולה. עמד אפוא הרבי ליד הדלת ושם עשה כל מה שנהג לעשות בפנים.

בתוך כך שמע השמש שהרבי הלך לאוהלי, ונזכר ששכח לפתוח את הדלת. הוא רץ לשם בבהלה והחל להתנצל לפני הרבי על ששכח לפתוח את הדלת.

הרבי חיך, הניף ידו בביטול ואמר: "אם ערימת עפר אינה מסתירה, האם דלת דקה כזאת יכולה להסתיר?!..."

פתגם חסידי

"אפשר לאכול פרוסת לחם יבשה לשם מילוי התאוה, ואפשר לאכול עוף צלוי לשם שמיים. הכול תלוי בכוונתו של האדם" (הרבי הרש"ב מליובאוויטש)

הסיבה שסדום ועמורה נענשו גם בכך שהקב"ה המטיר עליהן אש וגופרית, לעומת אדמה וצבויים שנהפכו בלבד, רמזה בשמות המלכים שנלחמו שם שלושים שנה קודם לכן: "בַּרְעַ מֶלֶךְ סֹדֹם... בְּרָשַׁע מֶלֶךְ עֵמֹרָה, שְׁנָאָב מֶלֶךְ אֲדָמָה וְשִׁמְאֵבֶר מֶלֶךְ צָבִיִּים, וְיִמְלֹךְ בְּלַע, הִיא צֶעֶר" (בראשית יד, ב).

רשע כפול

רש"י מפרש את משמעויות שמותיהם של המלכים: "בַּרְעַ - רע לשמיים ורע לבריות. בְּרָשַׁע - שנתעלה ברשעו. שְׁנָאָב - שונא אביו שבשמיים. שִׁמְאֵבֶר - שם אבר לעוף ולקפוץ ולמרוד בהקב"ה".

שמותיהם של מלכי סדום ועמורה מלמדים שרשעתם הופנתה לא רק כלפי הקב"ה אלא גם בין אדם לחברו. ברע - רוע כפול, ב' רע; ברשע - רשע כפול. התנהגותם הזכירה את אנשי דור המבול, שנענשו בעיקר בעוון הגזל, שזה חטא שבין אדם לחברו. מובן אפוא מדוע סדום ועמורה נענשו ביתר חומרה, לעומת אדמה וצבויים.

ארבע ערים נהפכו במהפכת סדום - סדום, עמורה, אדמה וצבויים - אך המלאכים נשלחו לסדום דווקא: "וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה" (בראשית יט, א). בהמשך, בתיאור חורבן סדום, מצטרפת גם עמורה: "וְהָיָה הַמְטִיר עַל סֹדֹם וְעַל עֵמֹרָה גֹפְרִית וָאֵשׁ" (שם כד).

בפסוק הבא מופיעות עוד ערים: "וַיַּהַפֵּךְ אֶת הָעָרִים הָאֵלֶּה". רש"י מבאר: "ארבעתן יושבות בסלע אחד, והפכן". אך עדיין מתבקשות השאלות מדוע המלאכים הלכו לסדום בלבד ולא לערים הנוספות, ומדוע סדום ועמורה בלבד נענשו באש וגופרית, ואילו השאר רק נהפכו?

כולן בסלע אחד

הסבר הדברים: פירושו של רש"י "ארבעתן יושבות בסלע אחד, והפכן" מלמד שהערים שכנו באזור משותף - "בסלע אחד", וכאשר התורה מספרת על הפיכת סדום ועמורה, נכללות עימן גם אדמה וצבויים. ומנין שאכן גם הן נהפכו? כך נאמר בפרשת ניצבים (כט, כב): "כִּמְהֵפֶכֶת סֹדֹם וְעֵמֹרָה, אֲדָמָה וְצָבִיִּים".

מן המעיין

הפיכת סדום ועמורה | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

זה לעומת זה

"ויקומו משם האנשים וישקיפו על פני סדום" (בראשית יח, טז). רק משקמו ללכת ולעזוב את אברהם, שנהגו אצלו ממידת הכנסת אורחים גדולה כליכך, ושאברהם עמד ושירתם בהיותו חולה - כי אז "וישקיפו על פני סדום": אז הזדקר לנגד עיניהם בחריפות יתרה ההפך מאברהם - רשעתם ואכזריותם של אנשי סדום.

(פרחי אהרון)

ראה את הסוף

"ארדה נא ואראה" (בראשית יח, כא). "לסוף מעשיהם" (רש"י). אמנם אנשי סדום חטאו במעשיהם הרעים, אך הקב"ה הסתכל ב'סוף מעשיהם' - אם יתחרטו ויחזרו בתשובה או שיעמדו ברשעם.

(ספר המאמרים תש"ג)

כשהדבר נוגע בנפש

"וייגש אברהם" (בראשית יח, כג). "לדבר קשות, ולפיוס ולתפילה" (רש"י). מידתו של אברהם היא אהבה וחסד. כיצד ייתכן שאברהם ידבר קשות? אלא שכאשר מזדמן לאדם עניין הנוגע להצלת נפשות, בגשמיות או ברוחניות, עליו לעסוק בזה בכל כוחו, ובכל האמצעים האפשריים, גם אם זה הפך טבעו.

(הרבי מליובאוויטש)

צדיקים בין הבריות

"אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר" (בראשית יח, כד). לא צדיקים בתוך ביתם, שכל צדקתם בתוך ארבע אמותיהם, אלא "צדיקים בתוך העיר" - ברחוב, בין הבריות, בין אדם לחברו.

(אהבת דוד)

נאלצו להסתתר

במקום אחר לא ייתכן שיהיו בעיר חמישים צדיקים ושאברהם לא יידע עליהם. אבל בסדום, אפילו היו בה צדיקים, הלוא היו נאלצים להסתתר מפני רדיפות הרשעים, ולכן אמר אברהם "אולי יש".

(שושנת אברהם)

חבל בשני ראשים?

"השופט כל הארץ לא יעשה משפט" (בראשית יח, כה). אמר אברהם לקב"ה: אם עולם אתה מבקש, אין דין; ואם דין אתה מבקש, אין עולם. מה אתה תופס חבל בשני ראשים?

(בראשית רבה)

קל וחומר

"הנה נא והאלתי לדבר... ואנכי עפר ואפר" (בראשית יח, כז). אם אני, בשר ודם עלוב, יש בי רחמים, הרי שאתה, ריבונו של עולם, אב הרחמים והסליחות, ודאי ונדאי שאתה צריך לרחם עליהם.

(רבי בונם מפרשיסחה)

לא צריך להתעצבן

העומדים בטורמפיאדה במחסום אורנית, כביש חוצה שומרון, חיכו נואשות לטרמפ. זה היה יום רביעי קיצי, לפני כעשר שנים. ביניהם היה הסופר אהרונ ברגשטיין. היה חם. הזיעה ניגרה מפניהם. ואיש לא עצר.

ואז התקרבה למחסום באיטיות מכונית סובארו לבנה וישנה. הנהג עצר, חיך חיוך גדול ואמר שהוא נוסע לתל-אביב. ברגשטיין ועוד אדם נכנסו פנימה.

קצב הנסיעה היה איטי. במבט לאחור, אומר ברגשטיין, חבל שלא נסע לאט יותר.

"אני תמיד אומר לילדי לא ללכת ולא לקחת ללב", פתח הנהג בדבריו לנוסעים. "בסוף הכול מסתדר. ה' אינו שוכח אף אחד".

האיש סיפר כי הוא שיפוצניק מאשדוד. הוא נראה אדם פשוט מאוד ושמן מאוד. גם טוב לב במידה נדירה, כשהתברר שהתעקש לשנות את מסלול הנסיעה בעבור הטרמפיסטים. "ממילא טוב לי להיכנס לבני-ברק להתפלל מנחה", הסביר.

"תשמעו סיפור", אמר והחל לספר:

התחתני בגיל עשרים וארבע. אשתי הייתה אז בת שבע-עשרה. גרנו באשדוד. אחרי כמה חודשים החלטנו לקנות דירה בירושלים. קבענו פגישה עם בעל הדירה לסיכום החוזה ולתשלום דמי קדימה.

משכתי את כל מה שהצלחתי לחסוך עד השלב הזה בחיי, מעבודות שבהן עבדתי. בידי נאסף סכום יפה של שבעה-עשר אלף וחמש-מאות דולר. את הכסף הנחתי בתיק של אשתי. עלינו לאוטובוס ונסענו לירושלים.

הפגישה נקבעה לשעה ארבע וחצי. הגענו באחת בצהריים, והצעתי לאשתי לצאת עם דודה שלה, שהתגוררה באזור, לסיכום קניות. קבענו להיפגש בארבע.

לקחתי איתי חמש-מאות דולר. אינני יודע למה, אולי חשבתי לקנות חליפה אם אמצא.

לקראת השעה ארבע חיכתי לאשתי במקום שקבענו. הדקות עוברות והיא איננה. כבר חמש והיא איננה נראית. בימים ההם עדיין לא היו טלפונים סלולריים.

בשעה חמש וחצי אני רואה את אשתי ודודתה מתקרבות. היא נראתה

נורא. בשלב מסוים עצרה ולא העזה להתקרב אליי. היא מיררה בבכי נורא.

הדודה ניגשה אליי ואמרה בחשש: "אל תכעס... אנחנו לא יודעות בדיוק איך זה קרה... בבקשה אל תצעק... הכסף נעלם!".

אשתי, שכאמור הייתה צעירה מאוד, התייפחה בבכי חסר מעצורים. הדודה

החלה לומר שהיא תשיג קצת כסף, אבל אני אמרתי מייד שאינני מוכן לשמוע על זה. הצעתי להן שניגש יחד לפיצרייה סמוכה, נשב, נשתה משהו ונירגע.

כל הזמן הזה אשתי אינה מפסיקה לבכות. לא ידעתי שיכולות להיות לאדם כליכך הרבה דמעות. אמרתי לה: "אם את מורידה עוד דמעה אחת

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

מסירות נפש מוחלטת

הסמל הנשגב ביותר למסירות הנפש היהודית הוא עקידת יצחק, שבזכותה גם תבוא הגאולה. בכל עת שאנו רוצים לעורר זכות אבות, אנו מזכירים את מסירות נפשו של אברהם אבינו, שהיה מוכן לעקוד את בנו יחידו בעבור הקב"ה. אך למעשה זה היה הניסיון העשירי שאברהם נתנסה בו. אחד הניסיונות הקודמים היה באור כשדים, שבו אברהם השליך עצמו לכבשן האש. ממסירות הנפש המופלאה הזאת אין עושים נס ודגל, וכמעט אין מזכירים אותה. הניסיון שעליו גאוותו של עם ישראל הוא הניסיון העשירי דווקא, ניסיון העקידה!

הגמרא מסבירה את הלשון "קח נא את בנך וגו'", שהקב"ה אמר בכך לאברהם: "ניסיתך בכמה ניסיונות ועמדת ככולך; עכשיו עמוד לי בניסיון זה, שלא יאמרו אין ממש בראשונים". מתעוררת כאן השאלה, במה יתרונו הגדול של ניסיון העקידה על הניסיונות האחרים?

לא 'עסקה'

מסירות נפש, במשמעותה האמיתית, היא ויתור מוחלט מצד האדם על ישותו ועל מציאותו האישית. אם אדם 'מוותר', למשל, על מכונית תמורת דירה, אין זו 'מסירות נפש' אלא עסקה הנובעת משיקולי כדאיות. באותה מידה, אדם המוסר את נפשו כדי לזכות בחיי העולם הבא – האומנם הוא בעל מסירות נפש אמיתית? כשם שדירה שווה יותר ממכונית, כך העולם הבא שווה (בעיני יהודי מאמין) יותר מהעולם הזה. מה הפלא שכאשר עליו לבחור בין העולם הזה ובין העולם הבא – הוא מעדיף את חיי העולם הבא?

דוגמה אחרת: אדם שכל ימיו דגל בהשקפה מסוימת, טיפח אותה, הפיץ אותה, הקים לה תלמידים, ולפתע מעמידים לפניו ברירה: להתכחש לה בפומבי או למות. ברור ששיטתו הרעיונית יקרה בעיני מחיייו האישיים. הוא יבכר למות מתוך שיקול פשוט של כדאיות: האידאולוגיה היא מהות חייו, יותר מהחיים הפיזיים. כשהוא מוסר את נפשו למות, אין זה דווקא ביטוי של איבוד הישות העצמית, אלא להפך – שמירה על מה שבעיניו נראה כעצם מציאותו.

זה מה שאמר הקב"ה לאברהם, שאם לא יעמוד בניסיון העקידה יאמרו שאין ממש בניסיונות הקודמים. את עמידתו של אברהם בניסיונות האחרים יהיה אפשר לפרש כשמירה על השיטה והאידאולוגיה שטיפח, שהייתה יקרה לו מחייו. בניסיונות האלה לא נראית בבירור מסירות נפש במובנה האמיתי.

מוכן למסור הכול

מסירות נפש אמיתית התגלתה בניסיון העקידה דווקא. זה היה ניסיון נטול היגיון ונעדר 'כדאיות'. בניסיון של אור כשדים התקדש שם ה' בעיני הבריות, ואילו ניסיון העקידה התרחש במקום שלא היה בו אדם זר. אילו היה אברהם מקריב את יצחק לעולה, איש לא היה רואה זאת. יתרה מזו, יצחק היה היורש האפשרי היחיד להמשך דרכו ואמונתו של אברהם. אילו היה מועלה לעולה, היה בא בכך הקץ על האמונה בה' שאברהם הפיץ וגילה. על-פי כל שיקול היגיוני זה היה דבר חסר כל טעם ותועלת. וזה היה ניסיונו הגדול של אברהם: אם גם במקרה שאין בו שום טעם ושום היגיון, ושהוא גם עשוי לחסל את כל מה שבנה וטיפח בימי חייו, ידבק בה' ויקיים את ציוויו בלי לשאול ובלי לערער!

כאן נתגלתה מסירות הנפש האמיתית של אברהם אבינו, מסירות נפש בלי תנאים; מסירות נפש שהיא מעל כל היגיון. כאן הומחשה דבקותו המוחלטת בה', שבעבורה הוא מוכן למסור הכול – את כל מהותו ומציאותו, הגשמית והרוחנית. זו מסירות הנפש האמיתית שהוריש לנו אברהם אבינו, ובזכותה נזכה לגאולה האמיתית והשלמה.

על הכסף הזה, אינני יודע מה אעשה לך! תגיד שזה יהיה 'כפרת עוונות' – עליי, עלייך, על הדודה. הלוואי שהכסף יגיע לתלמיד-הכם שבאמת צריך אותו". אשתי הייתה קצת בשוק ממני, אבל הבכי פסק.

הדודה ניסתה להציע שוב שהיא תדאג להשיג מעט כסף. הודעתי לה שאם אין היא רוצה שנתגרש בגלל מה שקרה – שלא תספר זאת לאיש, לא לסבא ולא לדוד. ידעתי שאם ייוודע להם על כך, הם לא יפסיקו להצר לאשתי על חוסר אחריותה.

קניתי בקבוק יין משובח. הרי היו לי בכיס חמש-מאות דולר, אז יכולתי להרשות לעצמי. אמרתי 'לחיים' וכולנו נרגענו. אחר-כך שבנו לאשדוד. דירה בירושלים כבר לא תהיה לנו...

חלפו שבועיים. יום אחד אני נוסע ברחוב סוקולוב בבני-ברק ורואה יהודי מבוגר נגרר עם שתי שקיות עמוסות פירות וירקות. עצרתי את האוטו ולקחתי את השקיות מידי. "סבא", אמרתי לו, "למה אתה סוחר את השקיות בעצמך. איפה הילדים שלך?".

"ילד אחד גר בלוס-אנג'לס, ילדה שנייה במקום אחר ואני נותרתי לבדי", נאנח הזקן. "מזמן רציתי לעבור לבית אבות, אך אינני מצליח למכור את הבית".

ביקשתי שיראה לי את ביתו. סקרתי את החדרים והצעתי שאשמש כמתווך. הוא שמח. "תמכור במאה אלף דולר, תקבל חמש-אלפים דמי תיווך", הציע.

"סבא", אמרתי לו, "מה אכפת לך בכמה אמכור? תאמר לי איזה סכום אתה רוצה ואותו תקבל". הזקן רצה מאה אלף דולר.

הבאתי לבית את אחיי. יחד עשינו את התיקונים שנדרשו, צבענו וניקינו את הבית. בגמר השיפוץ תליתי על העצים בשכונה מודעות שבישרו על מכירת הבית.

דרשתי מאה ארבעים אלף דולר תמורת הדירה. עורך דין אחד הביע רצון לקנותה והעסקה נחתמה. "נו, מה אתם אומרים, כמה הרווחתי בסופו של דבר?", פנה הנהג לטרמפיסטים המרותקים.

"שלושים וארבעה אלף דולר", המשיך האיש. "בדיוק פי שניים מהסכום שאבד לי!".

"אז באמת לא כדאי ללכת ולהתעצבן. הקב"ה משגיח על כולנו, ודואג תמיד שהכול יסתדר על הצד הטוב ביותר".

(על-פי סיפורו של ברגשטיין, 'מעיינותיך')

האורחת הפכה לכלה

כתבה שהיה לה כף במחיצתי וסיימה במילים 'הלוואי שניפגש בשמחות'. והנה, יש לנו שמחה גדולה."

"להוציא את הילד מהמחלה"

לפני עשרים וחמש שנים הקים הרב גשייד (62), תושב אשדוד וחסידי גור, את 'רחשי לב', ארגון ששם לו למטרה להקל על ילדים המאושפזים במחלקות האונקולוגיות ועל בני משפחותיהם. "תפקידו של הרופא להוציא את המחלה מהילד, והמשימה שלנו להוציא את הילד מהמחלה. זה המוטו שלנו", הוא אומר.

סביב זה נע ציר הפעילות. "אנחנו פועלים עם הילדים הנלחמים על חייהם, ומנסים להסיח את דעתם מהכאב, להשכיח את ריח התרופות והמחטים - והעיקר שישמרו על המורל", מסביר הרב גשייד. "אנחנו מארגנים גם נופשים לילדים ובני משפחותיהם, אירועים, טיולים וליווי אישי למשפחות. אחד ממיזמי הדגל הוא קומפלקס האירוח".

שישי בבוקר. הטלפון של הרב ראובן גשייד מצלצל. מעברו השני של הקו נשמע קולה של נערה. היא אמורה לשהות בשבת במרכז הרפואי שיבא, ליד חברתה, המתמודדת עם מחלה קשה. בקשתה לקבל מקום לינה בבית הילד. "אמרנו לה שכל מקומות הלינה כבר נתפסו", משחזר הרב גשייד, מייסד ארגון 'רחשי לב'.

"הנערה פרצה בבכי והתחננה שנעזור לה", הוא מוסיף ומספר. "החלטתי לעשות דבר לא מקובל. פניתי לאישה, שבתה מאושפזת בשיבא ושקיבלה מאיתנו חדר, ושאלתי אם הנערה תוכל ללון בחדרה. האישה רצתה להיות לבדה, בעקבות מצבה של בתה. לבסוף התרצתה".

נפגשו בשמחות

חלף זמן לא רב והרב גשייד מקבל שיחת טלפון מאותה אישה. "אני רוצה להזמין אותך למסיבת קישורי התנאים של בנו", אמרה. הרב גשייד איחל לה מזל טוב והתעניין מי הכלה. האישה השיבה: "הנערה ששלחת ללון בחדר שלי..."

סיפרה האישה: "היא הייתה מקסימה, ובזכותה הייתה לנו שבת מדהימה. חשבתי שהיא יכולה להיות כלה מושלמת לבנו. אחר השבת ביקשתי משדכנית שתציע למשפחת הנערה את השידוך, וברוך השם זכינו עכשיו לברך על המוגמר. הדבר המרגש הוא, שבמוצאי שבת, הנערה השאירה לי מכתב, בטרם עזבה את החדר, ובו

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

תשלום מאורח

שאלה: מי שאירח אורחים בביתו, והללו מציעים לו תשלום, האם קבלת התשלום פוגעת בזכות המצווה?

תשובה: התורה מאריכה לספר על הכנסת אורחים שנהג אברהם אבינו, וממנו למדנו כיצד להתנהג במצווה זו: יש לתור אחריהם ולרוץ לקבלם; להשתדל לספק להם את כל צורכיהם, מהתרעננות אחרי הדרך ועד ארוחה משיביעה ומקום לינה. יש לומר מעט ולעשות הרבה, ולחנך את בני הבית בקיום מצווה זו.

בוזהר נאמר [בתרגום לעברית]: "ואל יאמר אדם אוכל ואשבע וארווה בתחילה, ומה שיישאר אתן לעניים, אלא ראשית הכול - לאורחים, ואם הוא משמח אותם, הקב"ה שמח עימו [ואחר-כך מפורט במה מברכים אותו אברהם, יצחק, יעקב

הרב ראובן גשייד וכמה מחדרי האירוח

של הקו סיפר שהוא חולה במחלה הקשה, והיום נערכת חתונת בתו. תאריך החתונה נקבע עלפי תכנית הטיפולים שלו, כדי שיוכל להשתתף בה. אבל הבוקר חלה התפתחות במצבו שמאלצת אותו להישאר באשפוז. בתוך שעה וחצי דאגנו לכל הדרוש כדי לערוך חופה בבית הילד, עם 'חדר ייחוד' לחתן ולכלה. הבאנו אנשי רפואה וחברים, והייתה שמחה אדירה. בחסדי השם מצבו של האיש השתפר, והוא מזמין אותנו מעת לעת לבריתות של הנכדים".

הרב גשייד מסיים: "חז"ל אמרו שגדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה. כשאנחנו מסדרים מקום לינה לאורח - זו לא טובה בעבורו אלא בעבורנו".

מושג ברגע

שמה של ירושלים

כשהקב"ה ציווה את אברהם אבינו לקחת את יצחק בנו לעקידה, הורה לו: "לֹא-לָךְ אֶל אֶרֶץ הַמִּצְרַיִם, וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אֶחָד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ".

אלוקים הוליד את אברהם להר הבית, כפי שמתארים חז"ל, וכך קיבל ההר את שמו - הר המוריה.

אחרי שאברהם הקריב שם את האיל הוא קרא למקום - 'השם יראה'.

ההר הזה זכה לעוד שם, שנתן לו נִשְׁם, בנו של נח. הוא קרא לו 'שָׁלֵם'.

אמר הקב"ה: אני מחבר את שני השמות - 'יראה' ו'שלם', וכך נוצר השם 'ירושלים'.

ודוד, ומסיים: [אשרי חלקו של האדם הזוכה לכל אלה!]

מצוות הכנסת אורחים היא כמובן לעשות זאת בלי תשלום. מי שקיים את המצווה כהלכתה, ואחר-כך קיבל על כך תשלום, אין זה גורע מהמצווה ומשכרה בעולם הזה ובעולם הבא.

הצעת תשלום על אירוח קצר יכולה להיות אפילו מעליבה, ואם היא מוצעת, כדאי שהמארח ידחה אותה. אך כשמדובר באירוח לפרקי זמן ארוכים יותר, או כשבאים אורחים רבים ורצונם להשתתף בהוצאות - תבוא עליהם ברכה.

ודאי שאין מניעה שהאורח יביע את הערכתו על-ידי ברכה (כפי שנהגו המלאכים שהתארחו אצל אברהם אבינו, וכפי שמברכים את בעל הבית בנוסח ברכת המזון) או מתנה.

מקורות: אנציקלופדיה תלמודית, ערך 'הכנסת אורחים' (כרך ט עמ' קכו, וש"נ). זוהר פ' אמור קד, א.

למחלקת המודעות (בלבד) של 'שיחת השבוע':
טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

גם בשנת השמיטה

לא מתפשרים על המגוון!

בלי טריקים, בלי שטיקים.

אושר עד
שמיטה כהלכתה ב-

כשרות למהדרין
ביתא
מגרי אפרתי שלישי א
מזרי ביתא וחסידות בית מדרש